

Listening Post Göteborg 14 01 07

Nio personer deltog i Listening Post den 7 januari i Göteborg, 5 kvinnor och 4 män och åldrar från ca 25 - ca 68 , organisationskonsulter, kulturproducent, chef/projektledare, psykologistudent, barnläkare, familjeterapeut.

1/ Axplock ur erfarenheterna som medborgare av världen just nu

Dilemma att genom "välgörenhet" stödja de fattiga
Många olika liv beroende på välstånd - behovstrappan - levs samtidigt .
Smulor i form av mynt från medelklassen faller ned i tiggarnas pappmuggar. Klassamhället är påtagligt, även om en stor del av Sverige lever mycket gott (har det onödigt bra)
Till och med kapitalister säger idag att ett jämställt samhälle är bättre för alla och går att tjäna pengar på.

Organisationer verkar för närvarande vilja använda kontroll -mäta- räkna -bevaka, planera, av alla slag för att fullgöra sina plikter. Personal i välfärdsorganisationer som skola, vård, omsorg för barn och äldre etc tappar mening i sin yrkesutövning. Det verkar som ordet "på riktigt" används för att beskriva och vara en motvikt till den mängd aktivitet och pålagor som man uppfattar vara som på låtsas eller konstlad. - alla uttalar sig om skolan - men vem och hur lyssnar vi på lärarna och på eleverna? En känsla av misstro skapas istället för tillit.

En -"uppdragskultur" som hindrar medarbetare att ta ansvar för något utanför uppdraget - det är åtgärder inom ram - men inte en upptäcktsresa där nyfikenhet, fronesis(se fotnot) och kreativitet får finnas. Kreativitet och skapande, överskridande tankar i verksamheter verkar vara skrämmande, går inte att mäta eller evidensbasera, hitta metoder för etc.

Medborgarbegreppet diskuteras, vilken är medborgaridentiteten idag? Den verkar svag eller obefintlig.

Individualismen har gjort denna identitet bräcklig och den uppfattas som vilsen. Man vet inte vad som är bra att göra, man kan engagera sig i något, så kommer strax ett avslöjande eller diskussion som gör att det känns moraliskt fel att vara med.

Passivitet är ett påtagligt val- här finns en rädsla att det stöveltramp som hörs i Sverige och Europa nu kan hitta gehör. Försåtliga gradvisa förskjutningar sker, speglas i språket. Lätt att -vi och dom - blir allt mera cementerat.

Demokrati eller säkerhet vilket kommer folk att välja? Säkerhetsindustrin

är stor lönsam och bygger på folks osäkerhet, rädsla. Kanske hänger detta samman med att medborgarskapet är individualiserat, folkrörelser har krympt samman och alternativen till att gå samman inte finns.

Enskilda eldsjälarna tar tag i frågor men blir 'utbrända' eller får inte gehör utan blir fortfarande individer.

Finns det en oklarhet i kontraktet mellan individ och samhället?

Slående är att få samtal om mening och existentiella frågor verkar äga rum, kyrkan hade språk för detta, men det finns ett tomrum i språket för dessa frågor i Sverige.

Få samtal förs om vad vi längtar efter, utanför konsumtionen och nya kök...

Kanske är det längtan att bli tagen på allvar som medborgare, som lärare som elev som läkare, förskolelärare, undersköterska...

Det finns rörelser som både pekar på konsumtion som ångestdämpare för många, men också en konsumtionströtthet som verkar -inte minst bland unga- hitta nya alternativ. Ytan verkar trots allt fortfarande vara mycket viktigt,

Olikhet måste bli intressant och inte hotande, integration kanske även den är en besvärjelse; (inte möjlig utan bara på låtsas)

2/ Huvudteman

Mening och identitet grundas mer på vad man gör - än vad man är - i ett samhälle som också delar upp i "vi-och-dom". Individens ansvar för samhället blir då svårt att urskilja, förstå och hantera. Man har svårt att skilja på att vara medborgare eller "motborgare".

Stämningsslaget präglas av rädsla som leder till ett sökande efter säkerhet - snarare än trygghet. Tilltro och tillförsikt hotas av misstro och försåtliga förskjutningar i värderingar där t.ex. motreaktioner mot konsumism kan ersättas av antikonsumism - som en annan "-ism". Språket blir också påverkat där uttrycket "riktigt på riktigt" avser något som faktiskt är "riktigt" medan begreppet "reality" betecknar en slags TV-program med underhållningssyfte. Om reality-TV inte är på riktigt utan på låtsas så måste vi hitta något som verkligen är riktigt på riktigt. IRL (in real life) Samtidigt upplevs att man inte har "rätt att få lida" - som om detta skulle vara ett störande inslag eller t.o.m. illojalitet mot rådande normer.

Individer strävar med att forma och axla sina roller t.ex. genom att som medarbetare utföra oavlönat arbete - med risk att eldsjälarna blir utbrända

och där insatsen kommer arbetet tillgodo medan priset betalas av individen.

Medborgaridentiteten har länge varit odiskuterad på en djupare nivå. Medborgare - motborgare!?

Det verkar som att länken mellan individ och samhälle via rollen som medborgare är bräcklig. Individernas längtan efter tillhörighet besvaras/bemöts inte av tillförlitliga organisationer - och längtan uttrycks heller inte tydligt - som om det vore ett svaghetstecken att vilja tillhöra och bidra till något större än den egna kortsiktiga nyttan. Politiska partier betar sig också som om de sålde produkter och upprättar "haverikommissioner" när deras "produkter" inte slår på marknaden. Göteborgs kommun inrättar en kanal för "whistle-blowers" när de sedvanliga byråkratiska systemen inte kan hantera korruptiva krafter d.v.s. medborgaren ska säkra systemet mot inre röta. Organisationer bidrar på detta vis till att sänka förväntningarna på tillit som medborgarna riktar mot dem.

DEL 3/ Hypoteser

Hypotes 1:

Både medborgare och politiker undviker - möjligen i tyst samförstånd - att lyssna och formulera reella och aktuella frågor att arbeta med. Den nivå man tycks tyst vara överens om är att samhället ska garantera medborgarens säkerhet - och medborgaren betalar sitt pris för detta genom begränsad autonomi (handlingsfrihet). Bägge slipper genom detta undan ansvar.

Hypotes 2:

Länken mellan medborgare och samhälle via organisationer och föreningar verkar ha förlorat sina gamla former - som inte ersatts med nya. Sociala medier ger alla individer möjlighet att uttrycka sig, men inte den tyngd som en organisation kan ge till den enskildes röst. Individualiseringen har försvagat samhället - det gemensamma - så att medborgarnas auktoritet i sin roll inte kan användas för att skapa ett gemensamt bättre samhälle.

Fotnot

Begreppet "fronesis" kommer från det antika Grekland och avser en praktisk form av kunskap. Aristoteles skilde mellan den tekniska kunskapsformen "techne", som var

instrumentell, den logiska kunskapsformen ”episteme”, som var skild från handlingen, och kloketens och eftertankens dygd fronesis, som var motiverad utifrån sig själv.

Fronesisbegreppet öppnar upp för en kritisk kunskap som gör det möjligt för oss att överskrida dagens godtyckliga gränser för det politiskt och intellektuellt möjliga.